

Bestuurs- rapportage

voorjaar 2020

GGD IJsselland

versie maart 2020 / GGD-000021

In de Financiële verordening GGD IJsselland is opgenomen dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur informeert met tussentijdse rapportages over de realisatie van de programmabegroting. Deze rapportage beschrijft actuele ontwikkelingen in het lopende begrotingjaar, zowel inhoudelijk als financieel. Aangezien het algemeen bestuur de programmabegroting 2020 in juni 2019 heeft vastgesteld, is actualisatie aan het begin van het dienstjaar gewenst.

Algemeen beeld

Voor u ligt de voorjaarsbestuursrapportage 2020 van GGD IJsselland. De voorjaarsbestuursrapportage beschrijft de stand van zaken en de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen ten opzichte van de programmabegroting 2020, die in juni 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de begroting zijn besproken en besloten in de extra vergadering van het algemeen bestuur in september 2019:

- Het programmaplan en eerste faseplan van de agenda publieke gezondheid zijn vastgesteld. In het eerste faseplan worden de concrete plannen van de vijf programmalijnen voor de periode september 2019 – september 2020 beschreven.
- De uitkomsten van de evaluatie van de Jeugdgezondheidszorg zijn besproken en de inhoudelijke koersaanscherping van de Jeugdgezondheidszorg is vastgesteld.
- De financiële analyse van GGD IJsselland is besproken en het totale budget van GGD IJsselland is per 2020 verlaagd met een bedrag van €400.000.

Deze besluiten hebben gevolgen voor het inhoudelijk en financieel beleid van GGD IJsselland in 2020 en worden in deze bestuursrapportage nader toegelicht. Zoals afgesproken is een begrotingswijziging opgesteld voor verlaging van de bijdrage van de gemeenten. Vooruitlopend op definitieve besluitvorming is de voorschotnota voor het eerste half jaar, die alle gemeenten in december jl. hebben ontvangen, gebaseerd op de verlaagde inwonerbijdrage. De overige ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage worden genoemd leiden vooralsnog niet tot een aanpassing van de begroting van de GGD.

Inhoudsopgave

Algemeen beeld	2
Inhoudsopgave	3
1. Inhoudelijke ontwikkelingen	4
1.1 Ontwikkelingen in bestaand beleid	4
1.1.1 Jeugdgezondheidszorg 2020-2023	4
1.1.2 Rijksvaccinatieprogramma	4
1.1.3 Planning en control.....	4
1.1.4 Actualisatie aanvullende producten.....	4
1.2 Autonome ontwikkelingen	5
1.2.1 Cao.....	5
1.2.2 WNRA	5
1.2.3 WAB	5
1.3 Overige ontwikkelingen	5
1.3.1 Forensische geneeskunde	5
1.3.2 Publieke gezondheid asielzoekers	5
1.3.3 Infectieziektebestrijding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.3.4 Arbeidsmarkt	6
2. Actualiseren begroting 2020.....	6
2.1 Ontwikkelingen in bestaand beleid	6
2.1.1 Jeugdgezondheidszorg 2020-2023	6
2.1.2 Rijksvaccinatieprogramma	6
2.1.3 Planning en control.....	7
2.1.4 Actualisatie aanvullende producten.....	7
2.2 Autonome ontwikkelingen	7
2.2.1 CAO.....	7
2.2.2 WNRA	7
2.2.3 WAB	7
2.3 Overige ontwikkelingen	7
Bijlage 1 Het instrument Bestuursrapportage voorjaar.....	9
Bijlage 2 Eerste begrotingswijziging 2020	10

1. Inhoudelijke ontwikkelingen

1.1 Ontwikkelingen in bestaand beleid

1.1.1 Jeugdgezondheidszorg 2020-2023

In de notitie *Samen onze krachten bundelen – Jeugdgezondheidszorg 2020-2023*, die in september 2019 door het bestuur is vastgesteld, staat hoe we de jeugdgezondheidszorg van GGD IJsselland transformeren naar een laagdrempelig toegankelijke, flexibele, op samenwerking gerichte uitvoeringsorganisatie voor ouders, kinderen, jongeren, gemeenten en samenwerkingspartners. GGD IJsselland wil meer lokaal aansluiten en beter aansluiten bij de leefwereld van jeugdigen en ouders. Dit doen we door de uitvoering van het basispakket jeugdgezondheidszorg te innoveren, te flexibiliseren, door de juiste expertise en volume in te zetten om haar opdracht uit te voeren. We blijven alle jeugdigen monitoren maar verleggen de focus naar samenspraak met ouders, jongeren en samenwerking met andere partijen. Om daarmee te voorkomen dat jeugdigen uiteindelijk gebruik moeten maken van zwaardere hulp en ondersteuning. En gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien!

1.1.2 Rijksvaccinatieprogramma

De ontwikkeling van het Rijksvaccinatieprogramma staat niet stil. Er komen nieuwe vaccins op de markt, de kennis over vaccinaties neemt toe en soms komt een nieuwe infectieziekte in beeld. Er zijn voor dit jaar nieuwe vaccinaties aan het Rijksvaccinatieprogramma toegevoegd. In december 2019 is gestart met het vaccineren van zwangere vrouwen tegen kinkhoest, zodat kinderen vanaf de geboorte beschermd zijn tegen deze ziekte. Kwetsbare kinderen, zoals die te vroeg of te klein geboren zijn, krijgen vanaf 1 juni 2020 een vaccinatie tegen het rotavirus. De meningokokken ACWY-vaccinatie voor jongeren in het jaar dat zij 14 jaar worden, is nu ook toegevoegd aan het Rijksvaccinatieprogramma.

1.1.3 Planning en control

In 2019 zijn, in samenspraak met de gemeenten, enkele belangrijke beleidsinhoudelijke documenten uitgewerkt en is een financieel meerjarenperspectief opgesteld. Het algemeen bestuur heeft hierover in de vergadering van 26 september 2019 een aantal richtinggevende besluiten genomen.

Als vervolg op het onderzoek naar de structurele kosten is de GGD gestart met het kritisch onder de loep nemen van de kosten op basis van het principe van Zero Based Budgeting. Dit betekent dat niet de huidige budgetten als uitgangspunt worden genomen, maar dat de budgetten van nul af aan worden opgebouwd. Hiermee ontstaat een actueel inzicht in de uitgevoerde activiteiten en de benodigde kosten. Dit traject draagt bij aan het doelmatig beheer van de middelen.

1.1.4 Actualisatie aanvullende producten

De begroting van de GGD wordt opgesteld vanuit het voorzichtigheidsprincipe. Alleen taken waar afspraken over gemaakt zijn worden in de begroting meegenomen. In de begroting ontbreken daarom aanvullende diensten en projecten waar bij het opstellen van de begroting nog geen rekening is gehouden:

- met een aantal gemeenten zijn eind vorig jaar afspraken gemaakt over aanvullende diensten van de jeugdgezondheidszorg. Maar de aanpassingen van het basispakket betekenen dat de afspraken over de aanvullende diensten tegen het licht moeten worden gehouden. Mogelijk is een deel van de aanvullende dienst onderdeel van het basispakket geworden. De GGD gaat dit met de betreffende gemeenten bespreken;
- per 1 januari 2020 is de Wet Verplichte GGZ (WvGGZ) ingegaan. Gemeenten hebben de GGD gevraagd om het meldpunt en het verkennend onderzoek uit te voeren. Hiervoor is een DVO afgesloten;
- de DVO Centrale Toegang (CT) is voor 2 jaar verlengd. De GGD blijft deze taak in opdracht van 8 gemeenten uitvoeren;

- gedurende het jaar wordt de GGD gevraagd om projecten uit te voeren. Zo is bijvoorbeeld het project Suicidepreventie voor 2 jaar verlengd. Een aantal projecten uit 2019 loopt door in 2020 en er zullen in 2020 nieuwe projecten bijkomen. De GGD voert deze projecten uit door inzet van een flexibele schil waarmee de aanvullende projecten worden uitgevoerd.

1.2 Autonome ontwikkelingen

1.2.1 Cao

In 2019 is een nieuwe cao gemeenten afgesloten. De cao geldt voor 2 jaar en loopt van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. In de nieuwe cao is een loonsverhoging van 6,25% afgesproken over een periode van 2 jaar. De vakbonden gaan tijdens de lopende cao-periode met VNG afspraken maken over criteria voor een vitaliteitsbeleid. Dit moet leiden tot concrete afspraken die in de volgende cao voor alle gemeenten gaan gelden. Vanaf 1 januari 2020 hebben ook gemeenteambtenaren recht op een transitievergoeding na ontslag. Bij reorganisatieontslag houdt iedere medewerker recht op het huidige beleid met begeleiding van werk naar werk in plaats van de transitievergoeding. Deze en andere afspraken worden opgenomen in de cao Gemeenten die op 1 januari 2020 ingaat tegelijkertijd met de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.

1.2.2 WNRA

Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) van kracht. Deze wet beoogt de (eenzijdige) publiekrechtelijke aanstelling van ambtenaren te vervangen door de (tweezijdige) privaatrechtelijke arbeidsovereenkomst. Deze nieuwe wet is ook voor GGD IJsselland en zijn ambtenaren van toepassing. Alle ambtenaren worden werknemers en krijgen vanaf 1 januari 2020 de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (cao SGO). Deze cao heeft dezelfde inhoud als de cao Gemeenten.

1.2.3 WAB

Vanaf 1 januari 2020 geldt de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB). Door de nieuwe wet zijn de regels rond arbeidscontracten en ontslag veranderd. Zo moeten oproepkrachten (in dienst of inhuur) na 12 maanden een aanbod voor vaste uren krijgen. Dat betekent dat de oproepconstructie niet zondermeer langer dan een jaar kan duren. Ook gaat de transitievergoeding gelden voor elke medewerker (in eigen dienst of inhuur) vanaf de eerste dag dat ze voor GGD IJsselland werken. Daarnaast worden payroll constructies duurder omdat de WW-premie voor tijdelijk personeel is verhoogd van 2,94% naar 7,94%.

1.3 Overige ontwikkelingen

1.3.1 Forensische geneeskunde

Forensische geneeskunde doet naast de forensische taken ook de medische arrestantenzorg (MAZ). De politie heeft aangekondigd de MAZ te gaan aanbesteden. Samen met de vier andere GGD'en die in de politieregio vallen wordt de aanbesteding voorbereid. De GGD'en kijken gezamenlijk ook naar de mogelijke consequenties van het kwijtraken van de taak. Het kwalitatief continueren van de overige forensische taken is daarbij een zorgpunt. Een individuele GGD zal dit niet meer kunnen waarmaken, een intensivering van de samenwerking met de andere GGD ligt dan voor de hand. Overigens wordt de voorbereiding van de aanbesteding ondersteund door GGD GHOR Nederland.

1.3.2 Publieke gezondheid asielzoekers

Het COA – het orgaan dat zorgt voor de opvang van asielzoekers – heeft eind 2019 de jeugdgezondheidszorg voor de asielzoekers aanbesteed. De taak is gegund aan de GGD'en. De financiële impact van het contract en de ingangsdatum zijn nu nog onbekend. In 2019 waren de inkomsten van het COA lager door een lagere instroom van jeugdigen. Voor 2020 verwacht de GGD in verband met de hoge instroom uitbreiding van het aantal

opvangplaatsen in de regio. Indien er in de regio IJsselland extra noodopvang van asielzoekers gaat plaatsvinden vraagt dat extra werkzaamheden van de team infectieziektebestrijding, TBC en technische hygiënezorg.

1.3.3 Coronavirus

De uitbraak van het coronavirus vraagt veel van de GGD. Niet alleen van het team Infectieziektebestrijding maar ook van communicatie en het Klantcontactcentrum (KCC) wordt momenteel veel gevraagd. Als de werkzaamheden rondom het coronavirus voor langere tijd moeten worden uitgevoerd is extra capaciteit gewenst voor het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden en langere termijn zaken die op dit moment niet kunnen worden opgepakt.

1.3.4 Arbeidsmarkt

De krappe arbeidsmarkt in de zorg, met name voor artsen en verpleegkundigen, is ook voor de GGD een aandachtspunt. We houden er rekening mee dat voor het behouden van bepaalde expertises in de toekomst hogere werkdruk ontstaat en we, waar mogelijk, meer beroep moeten doen op de inhuur van extern personeel, wat hogere kosten met zich mee kan brengen. Indien hiervoor door de krappe arbeidsmarkt geen mogelijkheden zijn kan dit risico's geven voor de continuïteit van de werkzaamheden van de GGD.

1.3.5 Reizigerszorg

Mogelijke komen de inkomsten van reizigerszorg onder druk te staan door een terugloop van de inkomsten doordat zorgverzekeraars contracten sluiten met andere aanbieders (GGD kan geen landelijk aanbod bieden), waardoor verzekerde cliënten niet bij de GGD komen omdat ze dan geen vergoeding van de zorgverzekeraar krijgen. Het is de verwachting dat vaccins na de Europese aanbesteding duurder gaan worden. Hierdoor zullen minder reizigers een vaccinatie nemen. Tot slot kan de corona-uitbraak betekenen dat minder gereisd gaat worden. Door alle ontwikkelingen bestaat een risico op daling van de inkomsten.

2. Actualiseren begroting 2020

De voorjaarsbestuursrapportage 2020 heeft als doel het bijstellen van de meerjarenbegroting (financieel en beleidsmatig) naar aanleiding van actuele ontwikkelingen en het resultaat van de exploitatie in 2019. Uitgangspunt is het voeren van een gezond financieel beleid binnen een structureel sluitende begroting en voldoende weerstandvermogen om financiële risico's op te vangen.

2.1 Ontwikkelingen in bestaand beleid

2.1.1 Jeugdgezondheidszorg 2020-2023

In het onderzoek naar eventuele structurele ruimte in begroting van de GGD is in beeld gebracht dat er binnen de begroting van de GGD structureel € 690.000 te besparen valt. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie jeugdgezondheidszorg heeft het algemeen bestuur kennis genomen van de behoefte aan intensivering van de inzet van de jeugdgezondheidszorg op een aantal onderdelen. De GGD heeft berekend dat de kosten van de intensivering van de basistaken jeugdgezondheidszorg vanaf het jaar 2020 € 290.000 bedragen. Deze kosten dekken we conform het richtinggevend besluit van het algemeen bestuur van 26 september 2019 uit de structurele ruimte in de begroting. De overige €400.000 wordt structureel in mindering gebracht op de inwonerbijdrage van de gemeenten.

2.1.2 Rijksvaccinatieprogramma

In 2020 lopen de betalingen voor de vaccinaties meningokokken, maternale kinkhoest en rotavirus vooralsnog via het RIVM. Dit nog in tegenstelling tot het eerder vastgestelde programma van het RVP. Die wordt sinds 2019 door de gemeenten gefinancierd (die daarvoor aanvullende middelen in het gemeentefonds hebben ontvangen).

2.1.3 Planning en control

Het financieel meerjarenperspectief is op 26 september 2019 door het algemeen bestuur overgenomen. Dit perspectief is voor dit jaar verwerkt in een begrotingswijziging 2020 bij deze bestuursrapportage (bijlage 2). De begrotingswijziging 2020 wordt voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. De verlaging van de inwonerbijdrage met een bedrag van €400.000 is structureel.

2.1.4 Actualisatie aanvullende producten

De aanvullende diensten hebben geen gevolgen voor de bijdrage van de gemeenten voor het basispakket. Bij de tweede bestuursrapportage zal de GGD een actueel overzicht van de aanvullende, niet begrote taken verstrekken.

2.2 Autonome ontwikkelingen

2.2.1 CAO

De CAO 2019-2020 past binnen de begroting van GGD IJsselland.

2.2.2 WNRA

We verwachten dat eventuele gevolgen van de WNRA binnen de indexering 2020 kunnen worden opgevangen. Als blijkt dat de invoering van de WNRA leidt tot extra kosten zullen wij dit bij de tweede bestuursrapportage melden.

2.2.3 WAB

We verwachten dat eventuele gevolgen van de WAB binnen de indexering 2020 kunnen worden opgevangen. Dit vraagt wel om verantwoorde keuzes waar het gaat om invullen van vacatures en strategisch personeelsbeleid.

2.3 Overige ontwikkelingen

2.3.1 Forensische geneeskunde

Als de GGD na de aanbesteding de medische arrestantenzorg kwijtraakt, kan dit betekenen dat de lijkschouw, die door de gemeenten wordt betaald, duurder wordt. Dit omdat de kosten van bereikbaarheid dan volledig ten laste van de gemeentelijke taak komt. Nu worden deze kosten gedeeld met de politie. De financiële en organisatorische gevolgen voor de gemeenten worden bekend als de diverse scenario's bij de daadwerkelijke aanbesteding worden uitgewerkt.

2.3.2 Publieke gezondheid asielzoekers

Naar verwachting hebben de ontwikkelingen in de PGA geen gevolgen voor de bijdragen van de gemeenten.

2.3.3 Infectieziektebestrijding

De financiële gevolgen van een grote uitbraak van corona zijn nog niet in te schatten. In de fase waarin we zitten bij het opstellen van deze bestuursrapportage worden al wel extra kosten gemaakt. Vanwege onduidelijkheid over de duur en omvang van corona valt nog niet te zeggen of dit binnen de begroting is op te vangen.

2.3.4 Arbeidsmarkt

We verwachten vooralsnog geen financiële nadelen als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.

2.3.5 Reizigerszorg

De inzet van formatie wordt afgestemd op de vraag. Hierdoor ontstaan geen financiële nadelen. Als de vraag fors daalt, kan dit niet gecompenseerd worden via de flexibele schil en zijn de kosten mogelijk hoger dan de

opbrengsten. Het bestuur kan overwegen om uit het positieve resultaat 2019 een egalisatiereserve te creëren waarmee schommelingen in de exploitatie opgevangen kunnen worden. Het algemeen bestuur leggen we hierover een apart voorstel voor.

3. Eerste begrotingswijziging 2020

Op 26 september 2019 is de notitie Financiële analyse in het algemeen bestuur vastgesteld. Het algemeen bestuur heeft kennis genomen van de structurele ruimte in de begroting van € 690.000. Hiervan is € 290.000 ingezet voor de intensivering van de jeugdgezondheidszorg. De overige € 400.000 wordt ingezet voor het verlagen van de inwonerbijdrage van de gemeente. De andere ontwikkelingen in deze bestuursrapportage leiden niet tot een begrotingswijziging. Vooralsnog hoeft de begroting vanwege deze ontwikkelingen niet bijgesteld te worden.

In bijlage 2 is de eerste begrotingswijziging 2020 opgenomen.

De structurele ruimte is als volgt onderbouwd:

Totaaloverzicht	
Structurele ruimte:	
Ruimte JGZ *	500.000
Verlaging post Onvoorzien	115.000
Verlaging financiële lasten i.v.m. vacatureruimte	75.000
Totaal Structurele ruimte	690.000
Intensivering preventie JGZ	-290.000
Totaal structurele ruimte in begroting	400.000

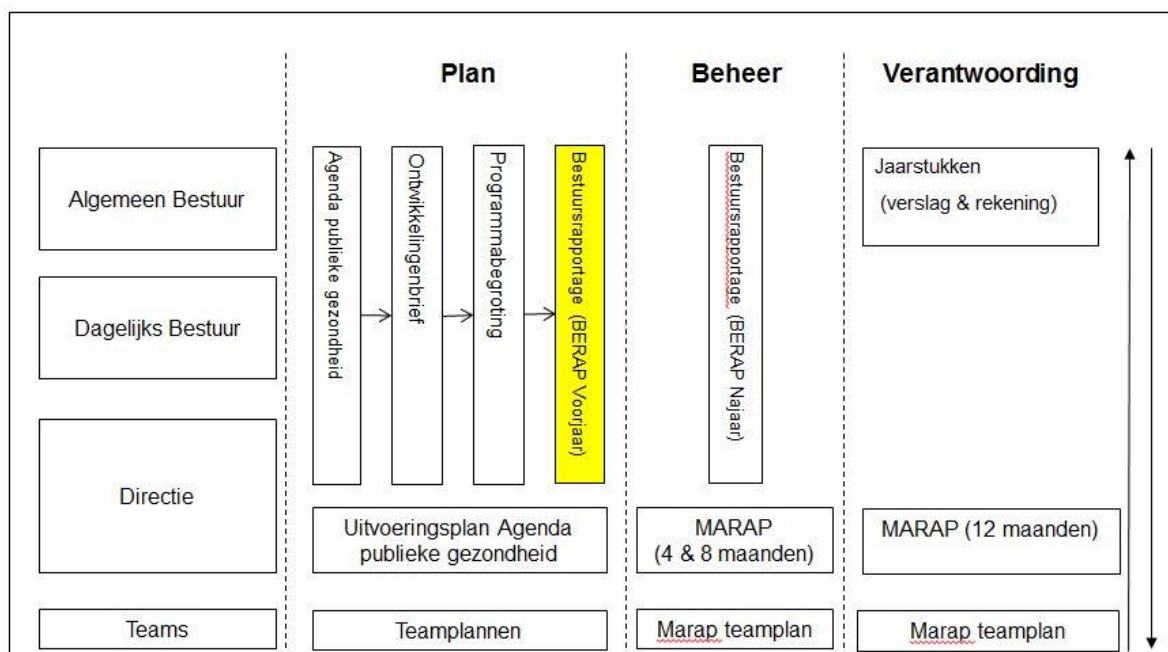
* Dit bedrag bestaat met name uit vrijval van de post JGZ-onvoorzien (invoering Masterplan), efficiency en lagere kosten ICT-voorzieningen

Bijlage 1 Het instrument Bestuursrapportage voorjaar

De begroting (2020) van GGD IJsselland – vastgesteld in juni 2019 - is beleidsarm opgesteld, d.w.z. op basis van wat in eerdere jaren is geautoriseerd. Deze voorjaarsbestuursrapportage geeft zowel inhoudelijk als financieel een ‘update’ van de begroting 2020.

Besluitvorming over de voorjaarsbestuursrapportage 2020 vindt plaats in het algemeen bestuur. Begrotingswijzigingen die hieruit voortvloeien worden ook aan de gemeenteraden toegezonden zodat zij hierover hun zienswijze kunnen uitbrengen.

De plaats van de voorjaarsbestuursrapportage in de P&C cyclus van de GGD is weergegeven in onderstaand figuur.

Figuur 1 Planning- en controlcyclus GGD IJsselland

Bijlage 2 Eerste begrotingswijziging 2020

Omschrijving (bedrag * € 1.000)	Primitieve begroting	Eerste wijziging	Na wijziging	Omschrijving (bedrag * € 1.000)	Primitieve begroting	Eerste wijziging	Na wijziging
Lasten				Baten			
Programma Publieke gezondheid				Programma Publieke gezondheid			
Salarissen	13.907	-75	13.832	Bijdrage gemeente	18.497	-400	18.097
Exploitatie	5.310	-210	5.100	Rijksbijdrage	705		705
Kapitaallasten	112		112	Overige inkomsten	5.225		5.225
<i>subtotaal</i>	<i>19.329</i>	<i>-285</i>	<i>19.044</i>	<i>subtotaal</i>	<i>24.427</i>	<i>-400</i>	<i>24.027</i>
Service en Samenwerken				Service en Samenwerken			
Salaris	69		69	Bijdrage gemeente	1.766		1.766
exploitatie	113		113				
<i>subtotaal</i>	<i>182</i>	<i>0</i>	<i>182</i>	<i>subtotaal</i>	<i>1.766</i>	<i>0</i>	<i>1.766</i>
Algemene lasten en dekkingsmiddelen				Algemene lasten en dekkingsmiddelen			
Exploitatie kosten/overhead	6.366		6.366	overige inkomsten			0
onvoorzien	266	-115	151	opslag risico/ziektevervang			0
resultaat kostenplaatsen			0	Onttrekking reserve PGA			0
Storting reserve	50		50				
Exploitatie resultaat			0				
<i>subtotaal</i>	<i>6.682</i>	<i>-115</i>	<i>6.567</i>	<i>subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
totaal	26.193	-400	25.793		26.193	-400	25.793

